

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-12-19
Besvaras senast
2025-01-21

Till statsrådet Andreas Carlson (KD)

2024/25:290 Risker under byggnationen av Ostlänken

Onsdagen den 6 november 2024 togs det första symboliska spadtaget för Ostlänken. När det kommer till den del av bygget av Ostlänken som berör Norrköpings kommun i Östergötland, och mer specifikt den omkring åtta kilometer långa tunnel som ska byggas genom Kolmården, kommer det att innebära ett mycket omfattande arbete under många år framöver.

Sprängningar, avverkning, schakter, bergkross, tillverkning av betong, tunga transporter samt buller och vibrationer. Detta är exempel på vad som kan bidra till ökade risker för både människor och miljö, inte minst med tanke på att markens stabilitet kan påverkas vid belastning av schaktmassor. Utöver det har vi avgasutsläpp, grumling av vattendrag, damm och stoft. Även kvävehaltigt länshållnings- och lakvattensutsläpp till recipienter kan väntas. Den kommunala vattentäkten i Kolmården, som förser cirka 5 000 människor med vatten och utöver det Kolmårdens djurpark, riskerar att drabbas av eventuella föroreningar av dricksvattnet, vilket skulle vara mycket allvarligt.

Många känner till det uppmärksammade jordskredet vid E6:an i Stenungsund den 23 september 2023. Experter varnar nu för att förekomsten av skred kan bli vanligare i olika delar av landet. I Sverige har flera allvarliga olyckor inträffat i samband med jordskred. Den allvarligaste i sitt slag i vårt land var ett skred utanför Norrköping år 1918 som orsakade en järnvägsolycka där 42 personer miste livet. Risken för skred i Kolmårdsområdet utanför Norrköping, där tågen med jämna mellanrum passerar, är fortsatt överhängande. Lutningarna i området innebär att marken inte är stabil på grund av gravitationen, och ett långvarigt regnväder i kombination med skyfall skulle kunna vara tillräckligt för att trigga igång ett skred, med fruktansvärda konsekvenser som följd. Byggnationen av Ostlänken kan i sin tur ytterligare öka risken i ett redan utsatt område. Trots detta saknas det en riskanalys vad gäller jordskred i Trafikverkets planbeskrivning för Ostlänken, järnvägsplan delen Stavsjö–Loddbys, Norrköpings kommun, Östergötlands län.

Det är även värt att notera att längs Bråvikens kust gäller vad som kallas för riksintressebestämmelserna ”högexploaterad kust” enligt kap. 4 miljöbalken. Inom det området gäller, förutom att natur- och kulturvärden inte påtagligt får skadas, även särskilda regler för fritidsbebyggelse och vissa typer av industrianläggningar som omfattas av regeringens tillåtlighetsprövning enligt kap. 17 miljöbalken.

Strax utanför den tillåtlighetsprövade korridoren finns ytterligare ett riksintresse för friluftslivet i Kolmårdens strövområde samt ett riksintresse för kulturmiljövården i Krokek. Utöver det finns sjön Skiren, som är en djup och näringsfattig klarvattensjö med högsta naturvärde. Dess yta, inklusive tillrinningsområde, utgör riksintresse. Sedan har vi även Bråvikens förkastningssystem, som är ett välkänt område inom svensk geovetenskap och som också har ett stort estetiskt och pedagogiskt värde med sin mäktighet och framträdande form längs Bråvikens norra strand. Här finns också flertalet naturvärdesobjekt vilka utgör värdekärnor för bland annat tall- och ädellövmiljöer.

Av den här anledningen vill jag fråga statsrådet Andreas Carlson:

1. På vilket sätt avser statsrådet och regeringen att säkerställa en fullgod beredskap för att kunna hantera allvarliga konsekvenser som kan drabba människor och miljö under byggnationen av Ostlänken?
2. Med vilka specifika insatser avser statsrådet och regeringen att verka för att förhindra jordskred i särskilt utsatta områden i samband med att Ostlänken byggs?
3. Med vilka direkta åtgärder kommer statsrådet och regeringen att verka för att säkerställa att våra riksintressen utsätts för minimal påverkan och i högsta möjliga mån skyddas från påtaglig skada i och med byggnationen av Ostlänken?

.....

Clara Aranda (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch